

1. Referentie

Referentie	Torrance, K. (1995). Kindercultuur en de rol van ouders. <i>Jeugd en samenleving</i> , 4, 179 - 191.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In het artikel worden de kinderculturen van een groep Nederlandse kinderen beschreven. Deze empirische gegevens worden vergeleken met theoretische noties over 'modernisering' van de kindercultuur, een theorie die vooral in Duitsland uitgewerkt wordt. Uit verschillende (Duitse) empirische studies blijkt dat het effect van modernisering niet voor alle kinderen gelijk is. Meer traditionele en meer moderne kinderculturen komen naast elkaar voor. Er wordt nagegaan in hoeverre deze veronderstellingen opgaan voor de 38 kinderen van het project. Naast de kindercultuur wordt de communicatie tussen ouder(s) en kind belicht. Ook die is door het moderniseringsproces veranderd. Niet alle ouder-kind relaties zijn in dezelfde mate beïnvloed. Onderzoek heeft aangetoond dat 'bevelgezinnen' en 'onderhandelingsgezinnen' naast elkaar voorkomen. In het onderzoek gaat de auteur na in hoeverre veranderingen in de ouder-kind communicatie samenhangen met veranderingen in de kindercultuur. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de invloed van leeftijd en sekse van het kind en het sociaal milieu van herkomst op de kindercultuur.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Bevelshuishouding, kindercultuur, opvoedkunde, ouder-kind relatie, ouders, sociale omgeving

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Torrance Kathleen

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Gelden de aannames over een veranderde kindercultuur ook voor Nederland? Met andere woorden: vinden wij in een groep Nederlandse kinderen ook moderne kinderculturen? Gaat een moderne kindercultuur samen met een onderhandelingsgezin?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Het gaat om een kwalitatief, exploratief onderzoek. Dit gebeurde met behulp van half-gestructureerde vragenlijsten, die apart van ouders en kinderen werden afgenomen. Aan beide partijen werden wel dezelfde vragen gesteld over gezinssituatie, communicatie, vrije tijd, vriendschappen, schoolleven en plannen voor de toekomst van het kind. De eerste interviewronde was in 1991, vervolginterviews werden tweemaal gepland, steeds twee jaar na het vorige interview. Daarna wordt dit getoetst aan de veronderstellingen van de moderniseringstheorie over een veranderde kindercultuur en wordt er nagegaan of er aanwijzingen zijn dat een moderne kindercultuur samenhangt met de ouder-kind communicatie.
Onderzochte groep	In het totaal worden 38 ouder-kind koppels geïnterviewd. De eerste twaalf werden geselecteerd via de sneeuwbal methode. De sample werd vervolgens aangevuld door het

	gericht zoeken naar 'moderne' gezinsvormen in de verwachting dat binnen deze gezinnen ook op andere terreinen 'moderniteit' te vinden is. Er zijn bijna evenveel meisjes als jongens, de gezinnen zijn gelijkmatig verdeeld onder drie verschillende sociale milieus (laag, midden en hoog), de kinderen werden net voor of na hun overgang naar het middelbaar onderwijs geïnterviewd en qua leeftijd varieert de steekproef tussen 11 en 13 jaar. De steekproef is niet representatief.
Bereik	/

7. Resultaten

Moderne kindercultuur	We vinden wel moderne kinderculturen, maar slechts in geringe mate. Wellicht overdrijft de theorie de mate waarin kinderculturen (tot nu toe) zijn gemoderniseerd, of zijn kinderculturen in Duitsland moderner dan in Nederland. Veel kinderen voldoen wel aan het ene kenmerk van een moderne kindercultuur en niet aan het andere. Veel kinderen vallen tussen de moderne en de traditionele groep in. Onder de kinderen van 13 (die aan het voortgezet onderwijs deelnemen) zijn er velen die gestopt zijn met activiteiten ten gunste van het ongestructureerd 'rondhangen' op straat of op school met een groep vrienden. Het lijkt er dus op dat wij voor de 13-jarige kinderen een ander begrippenkader moeten hanteren, wellicht kunnen we bij velen van hen al van een beginnende 'jeugdcultuur' spreken. Wat de sekse betreft, wijzen de gegevens erop dat meisjes eerder modern gedrag vertonen. Dit komt overeen met eerder onderzoek waaruit blijkt dat meisjes aan meer verschillende activiteiten deelnemen dan jongens, hierdoor mobieler zijn en meer moeten plannen. Ook zijn zij minder vaak dan jongens te vinden in ongecontroleerde ruimtes zoals de straat.
Verband met onderhandelingsgezin	De verwachting dat een onderhandelingshuishouding vaker samen zou gaan met een moderne kindercultuur komt niet uit. Tegelijkertijd blijkt kindercultuur niet volledig onafhankelijk te zijn van de gezinscontext. Ongetwijfeld speelt geld hierin een rol. Zo kan men kinderen laten meedoen aan dure activiteiten of laten reizen. Een andere factor is de sociale achtergrond van de ouders. Kinderen uit een hoger milieu leren van hun ouders o.a. culturele recreatie te waarderen. Zo ontwikkelen zij bijvoorbeeld een individuele muziekvoorkeur. Gezinnen uit het lagere sociale milieu hechten vaker waarde aan 'traditionele' gezinsactiviteiten zoals het samen bezoeken van familie. Hierdoor leren ook hun kinderen zich te houden aan traditionele activiteiten. Sociaal milieu bepaalt ook voor een deel welke leeftijdsgenoten een kind ontmoet. Kinderen afkomstig uit dezelfde sociale milieus met dezelfde soort kindercultuur ontmoeten en beïnvloeden elkaar. Kinderculturen worden in toenemende mate modern omdat kinderen elkaar stimuleren. Omgekeerd blijven traditionele kinderculturen traditioneel als de vrienden van het kind ook dichtbij huis blijven, op straat spelen en geen eigen 'smaak' ontwikkelen. Al met al lijkt het erop dat het sociaal milieu veel meer bepalend is voor de kindercultuur dan de manier waarop ouders en kinderen met elkaar communiceren. Wellicht heeft een kind uit het hogere milieu dat opgroeit in een bevelshuishouding zelfs een grotere kans om een moderne kindercultuur te ontwikkelen dan een kind uit het lagere sociale milieu dat opgroeit in een onderhandelingshuishouding.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In het artikel worden de kinderculturen van een groep Nederlandse kinderen beschreven. Deze empirische gegevens worden vergeleken met theoretische noties over 'modernisering' van de kindercultuur, een theorie die vooral in Duitsland uitgewerkt wordt. Uit verschillende (Duitse) empirische studies blijkt dat het effect van

modernisering niet voor alle kinderen gelijk is. Meer traditionele en meer moderne kinderculturen komen naast elkaar voor. Er wordt nagegaan in hoeverre deze veronderstellingen opgaan voor de 38 kinderen van het project. Naast de kindercultuur wordt de communicatie tussen ouder(s) en kind belicht. Ook die is door het moderniseringsproces veranderd. Niet alle ouder-kind relaties zijn in dezelfde mate beïnvloed. Onderzoek heeft aangetoond dat 'bevelgezinnen' en 'onderhandelingsgezinnen' naast elkaar voorkomen. In het onderzoek gaat de auteur na in hoeverre veranderingen in de ouder-kind communicatie samenhangen met veranderingen in de kindercultuur. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de invloed van leeftijd en sekse van het kind en het sociaal milieu van herkomst op de kindercultuur.

Uit het onderzoek wordt in de eerste plaats besloten dat er wel moderne kinderculturen gevonden worden, maar slechts in geringe mate. Wellicht overdrijft de theorie de mate waarin kinderculturen (tot nu toe) zijn gemoderniseerd, of zijn kinderculturen in Duitsland moderner dan in Nederland. Er wordt daarbij opgemerkt dat veel kinderen gewoon tussen de moderne en de traditionele groep in vallen. Opmerkelijk is dat we bij kinderen van 13 (die aan het voortgezet onderwijs deelnemen) eerder een ander begrippenkader moeten hanteren omdat we bij velen van hen al van een beginnende 'jeugdcultuur' kunnen spreken. Ook wijzen de gegevens erop dat meisjes eerder modern gedrag vertonen dan jongens.

De verwachting tenslotte dat een onderhandelingshuishouding vaker samen zou gaan met een moderne kindercultuur komt niet uit. Tegelijkertijd blijkt kindercultuur niet volledig onafhankelijk te zijn van de gezinscontext, de financiële status, de sociale achtergrond van de ouders en het sociaal milieu dat de leeftijdsgenoten van de kinderen bepaald spelen veeleer een rol. Het lijkt erop dat het sociaal milieu veel bepalender is voor de kindercultuur dan de manier waarop ouders en kinderen met elkaar communiceren. Wellicht heeft een kind uit het hogere milieu dat opgroeit in een bevelshuishouding zelfs een grotere kans om een moderne kindercultuur te ontwikkelen dan een kind uit het lagere sociale milieu dat opgroeit in een onderhandelingshuishouding.